

वस्तिः । दन्तकाष्ठम् । अमः । अध्या । भारः ।
रेणुः । सूर्यकिरणः । विष्टम्भीनि । ग्रास्यधर्मः ।
विदाहीनि । आनूपमामिषम् । निव्यावः । श्लेष्-
कारीणि । माघः । रक्तसावः । पूर्ववातान्न-
पानम् । मेघीष्टतदुग्धम् । दुष्टजलम् । मत्स्यः ।
कन्दः । सर्वपः । रुच्यशीतगुल्मपानम् ॥ * ॥

अथ हिकार्या पथ्यम् ।

खेदनम् । वमनम् । नखम् । घूमपानम् । विरे-
चनम् । निद्रा । स्निग्धानि लघून्मृत्तानि । लव-
णानि । जीर्णकुलत्थगोधूमशालिषट्ठिकयवाः ।
शुण्ठितिरिलावादा जाङ्गला नृगपक्षिणः ।
पक्कपित्तम् । लघुनम् । पटोलम् । बालमूल-
कम् । पौष्करम् । क्षयातुलसी । मदिरा । नल-
दासु । उष्णीदकम् । मातुलुङ्गम् । माचिकम् ।
सुरभिजलम् । वातश्लेष्महराण्यन्नपानानि ।
श्रीताम्बुसेकः । सहसा चासः । विस्मापनम् ।
भयम् । क्रोधः । हर्षः । प्रियोद्वेगः । प्राणा-
यामनिषेवणम् । दग्धसित्तद्विषाणम् । कूर्च-
धाराजलार्पणम् । नाभ्यूर्ध्वपीडनम् । पायूर्ध्व-
नाभेर्द्विज्जुलादूर्ध्व दीपदग्धहरिद्रया दाहः ॥ * ॥

हिकार्या अपथ्यं यथा ।

वातश्लेष्महरकाशश्लेष्मद्विषाणम् । रजः ।
अनिलः । आतपः । विरुद्धाशनम् । विष्टम्भीनि ।
विदाहीनि । रुच्याणि । कफदानि । निव्यावः ।
पिष्टकः । माघः । पिण्याकः । आनूपमामिषम् ।
अविदुग्धम् । दन्तकाष्ठम् । वस्तिः । मत्स्यः ।
सर्वपम् । अन्नम् । तुम्बी । कन्दः । तैलभृष्टम् ।
उपोदिका । गुरुशीतान्नपानम् ॥ * ॥

अथ खरभेदे पथ्यम् ।

खेदः । वस्तिः । घूमपानम् । विरेकः । कवल-
यहः । नखम् । बालसिरावेधः । यवः । लोहित-
शालिः । हंसाटवी । ताम्रचूडकेकिर्ना मांस-
रसाः । सुरा । गोकण्टकः । काकमाचौ ।
जीवन्ती । बालमूलकम् । द्राक्षाः । पथ्याः । मातु-
लुङ्गम् । लघुनम् । लवणार्द्रकम् । ताम्रूलम् ।
मरिचम् । सर्पिः ॥ * ॥

खरभेदे अपथ्यम् ।

आमकपित्तम् । वज्रलम् । शालूकम् । जाम्ब-
वम् । तिन्दुकम् । कषायः । वमिः । खप्रः ।
प्रजल्पनम् । अशुपानम् ॥ * ॥

अथारोचके पथ्यम् ।

वस्तिः । विरेकः । यथावलं वमनम् । घूमोप-
सेवा । कवड्यहः । तित्ताकाष्ठेन दन्तधावनम् ।
चिन्तान्नपानम् । गोधूमः । सुज्ञाः । लोहित-
शालयः । वटिका । वराहच्छागश्लेष्मानां
मांसम् । चङ्गः । भक्ष्याणाम् । मधुरालिका ।
दक्षिणः । प्रोष्ठे । खलेशः । कवयी । रोहितः ।
कर्कोरुः । वैचायम् । नवीनमूलकम् । वार्ताङ्गः ।
श्रीभाञ्जनम् । मोचम् । दाडिमम् । भयम् ।
पटोलम् । रुचकम् । घृतम् । पयः । बाल-
तालम् । रसोनम् । शूरणम् । द्राक्षाः । रसा-
जम् । नलदासु । काञ्जिकम् । मद्यम् । रसाजा ।

दधि । तक्रम् । आर्द्रकम् । ककोलम् । खर्जू-
रम् । पियालम् । तिन्दुकम् । पक्कपित्तम् ।
वदरम् । विककृतम् । तालास्थिमञ्जा । हिम-
वालुका । सिता । पथ्या । यमानौ । मरिचम् ।
रामठम् । स्वाह्मस्तित्तानि । देहमार्जना ॥ * ॥

अरोचके अपथ्यम् ।

कासोज्ञारलुघानिद्रावमौर्वा वेगधारणम् । अह-
दानम् । अहङ्मोचः । क्रोधः । लोभः । भयम् ।
शोकः । दुर्गन्धः । सूर्यसेवा ॥ * ॥

अथ हृद्या पथ्यम् ।

विरेचनम् । खेदनम् । लङ्घनम् । स्नानम् । नृजा ।
लाञ्छमखः । पुरातनाः । वटिकशालिसुज्ञाः ।
कलायः । गोधूमः । यवः । मधु । शशाङ्गिभृक्-
तित्तिरिलावकादाः । जाङ्गलनृगपक्षिणः ।
मनोज्ञानारसगन्धरूपा रसाः । वाङ्वा यूषाः ।
रागाः । खड्गाः । कामलिकाः । सुरा । वैचा-
यम् । कुशुम्भ । नारिकेलम् । पचेलिमानि
जम्बीरधात्रीसहकारकोलद्राक्षाकपित्तानि । ह-
रीतकी । दाडिमम् । बीजपूरम् । जातीफलम् ।
बालकम् । निम्बम् । वासा । सिता । शताङ्गा ।
करिकेशरम् । हितमनःप्रीतिकरभक्षाः । सुतस्य
वक्त्रे शिशिराम्बुसेकः । कस्तुरिका । चन्दनम् ।
इन्दुकिरणः । मनोज्ञगन्धान्यशुलेपनानि । सु-
गन्धिपुष्पानफलानि । खमनोऽशुल्लक्ष्णरूपस-
गन्धस्येश्चन्द्राः । नाभेऽभ्यवोपरिष्ठादाहः ॥ * ॥

हृद्या अपथ्यम् ।

नखम् । वस्तिः । खेदनम् । स्नेहपानम् । रक्त-
जावः । दन्तकाष्ठम् । दवान्नम् । वीभत्सदर्श-
नम् । भीतिः । उद्वेगः । उष्णस्निग्धासात्म्या-
हृद्यवैरोधिकान्नम् । रम्भा । शिम्बी । क्रोध-
वती । मधूकम् । चिन्ता । सूर्योत्ता । सर्वपः ।
देवदाली । आयामः । हजिका । अञ्जनम् ॥ * ॥

अथ हृद्यायां पथ्यम् ।

शोधनम् । वमनम् । निद्रा । स्नानम् । कवलधार-
णम् । दीपदग्धहरिद्रया जिह्वाधःशिरयोर्दाहः ।
कोद्रवाः । शालयः । पेयाः । विलेपी । लाज-
शक्तवः । अन्नमखः । घनरसः । शर्करा । रागः ।
वाङ्वा । भृष्टसुन्नमस्करचणकलतरसः । रम्भा-
पुष्पम् । तैलकूर्चम् । द्राक्षाः । पर्यटपल्लवः । क-
पित्तम् । कोलम् । मल्लिका । कुशाखकम् । उपो-
दिका । खर्जूरम् । दाडिमम् । घात्री । कर्कटी ।
नलदासु । जम्बीरम् । कारमर्दम् । बीजपूरम् ।
गवां पयः । मधूकपुष्पम् । द्वीवेरम् । तित्तानि ।
मधुराणि । बालतालम् । श्रीताम्बु । पयःपेटी ।
प्रपानकम् । साचिकम् । सरसीतीयम् । शताङ्गा ।
नागकेशरम् । एला । जातीफलम् । पथ्या ।
कुशुम्भ । टङ्गुलम् । घनसारः । गन्धसारः ।
कौस्तुभे । शिशिरानिलः । चन्दनार्द्रप्रियाञ्जयः ।
रत्नाभरणधारणम् । हिमानुलेपनम् ॥ * ॥

हृद्याया अपथ्यम् ।

खेदः । अञ्जनम् । खेदः । घूमपानम् । आयामः ।
नखम् । आतपः । दन्तकाष्ठम् । गुल्मम् ।

अन्नम् । लवणम् । कषायः । कटुः । स्त्रियः ।
दुष्टजलम् । तीक्ष्णम् ॥ * ॥

अथ अर्क्ष्यायां पथ्यम् ।

सेकः । अवगाहः । मलिः । हारः । शीताः ।
प्रदेहाः । अजनानिलः । शीतानि गन्धवन्ति
पानानि । धाराहृष्टम् । श्रीतमरीचिरोचिः ।
घूमः । अञ्जनम् । लावणम् । असमोचः । दाहः ।
रुचौपरितोदनम् । लोम्बा कचानाच लुष्-
नम् । नखान्मपीडा । दशनोपदेशः । नासा-
सुखहारमन्त्रिरोधः । विरेचनम् । खेदनम् ।
लङ्घनम् । क्रोधः । भयम् । दुःखकरी श्रया ।
विचित्रा मनोहराः कथाः । ह्याया । नमोऽम्भः ।
श्रतघौतसर्पिः । नृद्विनि । तित्तानि । लाजमखः ।
जीर्णयवलोहितशालयः । कौम्भं हविः । सुन्न-
यूषः । सतीलयूषः । घन्तोद्भवा मांसरसाः ।
रागाः । वाङ्वा । गन्धपयः । सिता । पुराण-
कुशाखम् । पटोलम् । मोचम् । हरीतकी ।
दाडिमम् । नारिकेलम् । मधूकपुष्पम् । तङ्गु-
लीयः । तुषोदकम् । लघून्मृत्तानि । प्रनीर-
नीरम् । सितचन्दनम् । कर्पूरनीरम् । हिम-
वालका । अत्युष्णशब्दः । अद्भुतदर्शनम् । उत्त-
कटगीतम् । उत्कटवाद्यम् । अमः । स्फुटिः ।
चिन्तनम् । आत्मबोधः । धर्मम् ॥ * ॥

अर्क्ष्यायामपथ्यं यथा ।

ताम्बूलम् । पत्रशाकम् । खवायः । खेदनम् ।
कटुः । दन्तिद्रयोर्वेगरोधः । तक्रम् ॥ * ॥

अथ मदात्यये पथ्यम् ।

संशोधनम् । संश्रमनम् । खपनम् । लङ्घनम् ।
अमः । समत्सरसस्तुतपन्नशालिषट्ठिकयवसुन्न-
मात्रगोधूमसतीलाः । रागः । वाङ्वा । शब्द-
तित्तिरिलावाजदक्षवर्हिशशानामामिषम् । वैष्ण-
वारः । विचित्रान्नम् । हृद्यमद्यम् । पयः ।
सिता । तङ्गुलीयः । पटोलम् । मातुलुङ्गम् ।
परुषकम् । खर्जूरम् । दाडिमम् । घात्री ।
नारिकेलम् । गोस्तनी । पुराणसर्पिः । कर्पूरम् ।
प्रनीरम् । शिशिरानिलः । धाराहृष्टम् । चण-
पादाः । मन्थयः । मित्रसङ्गमः । चौमाभरणम् ।
प्रियाञ्जयः । उद्धतगीतवादित्रम् । श्रीताम्बु ।
चन्दनम् । स्नानम् ॥ * ॥

मदात्यये अपथ्यं यथा ।

खेदः । अञ्जनम् । घूमपानम् । लावणम् । दन्त-
चर्षणम् । ताम्रूलम् ॥ * ॥

अथ दाहे पथ्यम् ।

शालयः । वटिकाः । सुज्ञाः । मल्लिकाः । चणकाः ।
यवाः । घन्ममांसरसाः । लाजमखः । लाज-
शक्तवः । सिता । श्रतघौततम् । दुग्धम् ।
पयोभवनवनीतम् । कुशाखम् । कर्कटी ।
मोचम् । पनसम् । खादुदाडिमम् । पटोलम् ।
पर्यटम् । द्राक्षाः । घात्रीफलम् । परुषकम् ।
शिम्बी । तुम्बी । पयःपेटी । खर्जूरम् । घान्-
कम् । मिथिः । बालतालम् । पियालम् । शङ्खा-
टकम् । कश्चिकम् । मधूकपुष्पम् । द्वीवेरम् ।